

Protokoll 7/2019

fört vid pensionärsrådets sammanträde onsdagen
den 21 augusti 2019 kl. 14.00-15.30, Besöksrum 1
förvaltningen

Närvarande:

Ledamöter:

Agneta Sköldstedt, ordförande

Gunnar Carlsson, vice ordförande

Lola Carlsson

Birgitta Airas

Ersättare:

Lars Erik Karlsson

Hans-Åke Lundgren

Förvaltningen:

Marja Kammouna, avdelningschef äldreomsorgen

Marie Bergström, enhetschef Fruängsgården

Anneli Rydström, sekreterare

Förhinder:

Marianne Sundberg, ledamot

Peter Norrbohm, ersättare

Justerare

Agneta Sköldstedt och Lola Carlsson

Datum för justering

Fredagen den 23 augusti

§ 1. Sammanträdet öppnande och godkännande av dagordningen

Ordförande öppnade mötet och dagordningen godkändes.

§ 2. Val av justerare

Ordförande och Lola Carlsson valdes att justera protokollet.

§ 3. Besök av enhetschef Fruängsgården

Marie Bergström, enhetschef Fruängsgården, informerade om och svarade på pensionärsrådets frågor om verksamheterna på Fruängsgården samt om Äldrestöd.

Fruängsgårdens verksamheter

- Fruängsgårdens servicehus, totalt 104 lägenheter. Det bor 45 personer på servicehuset.
- Axgårdens vård- och omsorgsboende, totalt 49 platser varav 17 demensplatser.
- Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende, totalt 112 platser varav 80 demensplatser. Boendet har 16 lägenheter (8+8) som är fördelade på två enheter per våningsplan.

Totalt: 97 demensplatser på Fruängsgården.

- Solkatten är en demensdagverksamhet, en biståndsbedömd verksamhet. För plats på dagverksamheten ska personen ha en demensdiagnos.

Solkatten har öppet fem dagar i veckan, måndag till fredag. Det finns sju grupper varav två eftermiddagsgrupper. 15 personer i varje grupp. Man kan komma från en dag i veckan till 5 dagar i veckan, utifrån det biståndsbedömda behovet. Deltagarna åker buss (upphandlad tjänst), hämtas och lämnas.

- Fruängsgårdens mötesplats, är en av äldreomsorgens fem mötesplatser för seniorer. Mötesplatsen är öppen för alla äldre över 65 år i stadsdelsområdet och för boende på servicehus och vård- och omsorgsboende. Det erbjuds många olika aktiviteter t.ex. yoga, styrketräning, underhållning och filmvisningen.

- Äldrestöd arbetar förebyggande med stöd till äldre och anhöriga. Inom enheten finns syn- och hörselinstruktör, anhörigkonsulent, fixartjänsten samt Seniorhälsan som ordnar

med aktiviteter på mötesplatserna. Seniorhälsans höstprogram delades ut.

Ledningen

Till sin hjälp har Marie fyra bitr. enhetschefer och fyra samordnare. Bitr. enhetscheferna fördelar arbetet och arbetsleder personalen i vardagsarbetet. Samordnarna sköter bemanningen och arbetar tillsammans med bitr. enhetscheferna.

Personal och kompetensutveckling

Fruängsgården har totalt ca 220 tills vidareanställda (fast anställda) och ca 90 timanställda.

På boendena arbetar vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster/fysioterapeuter.

Som undersköterska har man en 3-årig vård- och omsorgsutbildning. Många vårdbiträden har lång erfarenhet och utbildas också. All personal erbjuds kompetensutveckling.

Ökad kompetens inom demensområdet är särskilt viktigt. Personalen har kompetens enligt demens ABC.

I höst startar Silviahemscertifieringen av hela Fruängsgården, där all personal är med. Alla går en tre dagarsutbildning som äger rum på Fruängsgården. Lärare från Silviahemmet kommer till Fruängsgården. Utbildningen syftar till ökade kunskaper om demens och bemötande och avslutas med ett prov, där personalen måste ha en viss procentsats för att få godkänt.

Personalbudgeten är över 100 mnkr. På fråga om sjukfrånvaro informerade Marie om att det ser olika ut på verksamheterna. På servicehuset är sjukfrånvaron låg, ca 2,5 procent. På Axgårdens vård- och omsorgsboende ca 4,5 procent. På Fruängsgårdens vård- och boende har sjukfrånvaron sjunkit från ca 11 procent till ca 9 procent. Insatser görs för att minska sjukfrånvaron, t.ex. samtal, ringa till medarbetarna under sjukfrånvaron samt att arbeta förebyggande med friskvårdsinsatser.

Pensionärsrådet reagerade på att Fruängsgården har så många timanställda, vilket känns osäkert och undrade om en personalpool kan vara ett alternativ.

Marie svarade att många timanställda har lång erfarenhet och känner de boende. Ofta går man in och arbetar på samma avdelning, vilket skapar trygghet.

Med en personalpool finns viss risk för överkapacitet.

Personalbemanningen anpassas också utifrån beläggningen. På servicehuset har bemanningen dragits ner på grund av de många tomma lägenheterna.

På pensionärsrådets fråga om vad verksamheten skulle satsa på om man fick 10 mnkr mer i budget, svarade Marie att hon skulle satsa på fler personal som arbetar med aktiviteter med de boende för ökad stimulans och en meningsfull vardag.

Anhörigkontakter

På boendena inbjuds anhöriga till anhörigkaffe på helgerna, avdelningsvisa boende- och anhörigträffar för information samt dialog kring anhörigas synpunkter och förslag.

Vård och omsorg

På vård- och omsorgsboende får den boende en individuellt anpassad vård och omsorg, utifrån sina behov och önskemål. På boendet serveras frukost, lunch, fika och middag. De boende kan äta tillsammans med övriga boende i matsalen eller i sin lägenhet, om man så önskar. Man kan gå upp och gå lägga sig när man vill.

Pensionärsrådet undrade hur den palliativa vården fungerar och om verksamheten tar in vak.

Marie berättade att ingen ska behöva dö ensam. Man tar in vak samt lyssnar på anhörigas önskemål.

Fallprevention

Vad görs för att förebygga fallolyckor, frågade pensionärsrådet. Mjuka golv har visat sig vara bra för att minska skadorna vid fall. Hur är det på Fruängsgården?

Marie informerade om man gör individuella riskbedömningar hela tiden, bland annat om risk med läkemedel.

Det finns inte mjuka golv.

Lokaler

Pensionärsrådet undrade om tryggheten och säkerheten på demensboendena, om de boende kan ta sig ut själva. Enligt Marie så finns det kodlås på dörrarna med koden ovanför låset. Ca 10 procent av de boende vill komma ut/ta sig ut. Personalen är uppmärksam på detta och följer då med den boende.

Lokalerna på Fruängsgården behöver rustas upp. På vård- och omsorgsboende pågår en upprustning av köken.

§ 4. Anmälan av protokoll och skrivelser

Rådet har tagit del av följande protokoll

- Stadsdelsnämnden 13 juni
- Pensionärsrådet 5 juni
- Rådet för funktionshinderfrågor 4 juni
- Kommunstyrelsens pensionärsråd 11 juni

Stadsdelsnämndens protokoll

Ärende § 9 Mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen i Stockholms stad.

Pensionärsrådet uppskattar att rådets synpunkt, om att mat- och måltidspolicyn knappast kommer att kunna förverkligas inom hemtjänsten som det ser ut nu, fått stöd och tagits upp i stadsdelsnämndens protokoll.

Rådet för funktionshinderfrågors protokoll

Ärende § 10 Översyn av styrdokument och utarbetande av digitaliseringsprogram för Stockholms stad

Pensionärsrådet instämmer i rådet för funktionshinderfrågors synpunkter på digitaliseringen att den går väldigt fort och skapas på långa avstånd från användarna, som gör att man ställs utanför samhällets service. Detta gäller också för många äldre, betonar pensionärsrådet.

Kommunstyrelsens protokoll

Pensionärsrådet konstaterade att rådets önskemål om fylligare redovisningar av olika ärenden i KPR:S protokollet inte tagits upp av KPR.

§ 5. Aktuell information från förvaltningen

Marja Kammouna informerade om följande aktuella frågor.

Kulturfestival i september

I september bjuder äldreomsorgen på en hel månads kulturfestival för senior i Hägersten-Liljeholmen. Program delades ut.

Rekrytering

Rekrytering pågår av ny ekonomichef och ny personalchef. Gunilla Davidsson är tf. stadsdelsdirektör.

Inför budgetarbetet 2020 – möte med äldreborgarrådet

Äldreomsorgens avdelningschefer var igår inbjudna till äldreborgarrådet för information och dialog om äldreomsorgen inför 2020.

Satsningar:

- Tryggt mottagande för en trygg och säker hemgång vid utskrivning från slutenvården fortsätter.
I Hägersten-Liljeholmen samarbetar vi med Älvsjö och Skärholmen. De äldre och deras anhöriga känner sig trygga och nöjda med Tryggt mottagande. En person har uttryckt att man inte varit nöjd med Tryggt mottagandes insatser.
- Matlyftet – för att bryta ofrivillig ensamhet och isolering med fokus på maten och måltiden fortsätter.
I Hägersten-Liljeholmen har vi startat med lunch vid mötesplatsen vid Axelsbergs aktivitetscenter. Målsättningen är att erbjuda gemensamma luncher på flera mötesplatser. Uppföljning för vidare planering sker i nästa vecka.
- Nya satsningar på insatser som syftar till att bryta ensamhet och isolering.

Ekonomi

Äldreomsorgens ekonomi har försämrats under sommaren. Behovet av demensplaceringar har ökat, vilket innebär ett ökat underskott på beställarsidan.

Detta är något som inte går att påverka då dessa personer har behov av skydd och ett tryggt boende.

Kostnaderna för tomma lägenheter främst på servicehusen är bekymmersam.

Valfrihet gäller för servicehus och vård- och omsorgsboende, vilket innebär att förvaltningen inte har möjlighet att styra placeringarna till egna tomma platser/lägenheter.

Det finns en överkapacitet av framför allt servicehuslägenheter i staden. Äldreborgarrådet har tagit upp behovet av icke biståndsbedömda boendeformer såsom trygghetsboende/seniorboende.

Pensionärsrådet tog upp att det kan vara svårt att få en seniorbostad, bland annat på grund av alla förturer.

Pensionärsrådet tog också upp att man i en tidigare skrivelse framfört att de tomma lägenheterna på Fruängsgårdens servicehus skulle kunna hyras ut till studenter.

Ang. upprustning och omstrukturering av Fruängsgårdens servicehus, A-huset.

Stadsdelsnämnden godkände förvaltningens förslag den 23 maj. Ärendet har överlämnats till kommunstyrelsen för beslut, vilket väntas fattas i september. Förvaltningen kan därefter informera och starta planeringen.

Äldreboendena är en gemensam resurs för hela staden och det finns en övergripande samordning för boendepaneringen. Beslut ska därför fattas av kommunstyrelsen.

Matupphandlingen

Sodexo fortsätter, det var det enda anbudet som inkom. Avtalet löper på 2+1+1 år och blev ca 2 mnkr dyrare. I avtalet finns klausul om vitesföreläggande. Det blir en annan och tydligare uppföljning.

§ 6. Ärenden till stadsdelsnämnden

Rådet har inga synpunkter på stadsdelsnämndens ärenden.

§ 7. Aktuella och kvarstående frågor

- Projekt Äldrevänlig stad - Ingen ny information
- Matpolicyn och Matlyftet, kontinuerlig uppföljning
- Språklyftet- Ingen ny information
- Klocka till Liljeholmstorget – Något svar?, Anneli Rydström undersöker.
- Studiebesök på La Casa och Åsengården - Förfrågan om studiebesök, Anneli Rydström
- Bjud in rådet och cheferna till möte om volontärverksamhet, Marja Kammouna.
- Hjärtstartare Hövdingagården- Ingen ny information
- Rapportering av Lex Sarah- Ingen ny information

- Rapportering av Lex Maria- Ingen ny information
- Stående punkt på dagordningen med fördjupningsfråga.
- Bjuda in KPR:S boendegrupp, Lars-Erik Karlsson
- Bjuda in den kommunala hemtjänsten.
- Information till Marie Bergström om manskören, Hans-Åke Lundgren.
- Uppmärksamma/ta upp den tidigare skrivelsen om att hyra ut tomma servicehuslägenheter till studenter.
- Ev. skrivelse ang. samverkan mellan huvudmännen, kommun och Region Stockholm - äldreomsorgen och slut- öppenvården/primärvården), rådet.

Nya arbetsätt

Rådet diskuterade om att ha en stående punkt på dagordningen om viktiga frågor som är under beredning om som rådet vill fördjupa sig i t.ex. om boendepanering, hemtjänst och samverkan mellan kommunen och Region Stockholm.

Rådet hänvisar till Instruktion för stadsdelsnämndernas pensionärsråd där det bland annat står ”Rådet skall ta initiativ till förbättringar för området pensionärer. Rådet skall följa landstingets verksamhet inom stadsdelsnämndens område.

Vidare står: Rådet skall få skälig tid att yttra sig innan respektive nämnd fattar beslut i ärenden som berör äldres levnadsförhållanden. Representanter i rådet skall beredas tillfälle att delta i utredningar och arbetsgrupper som berör äldrefrågor inom stadsdelsnämnden.”

För att vi i rådet ska kunna leva upp till denna instruktion vill vi ha en stående punkt på dagordningen för ärenden under beredning. Då kan vi välja att delta i arbetsgrupper och ha större möjligheter att både engagera oss i och påverka frågor som rör äldres levnadssituation.

Samverkan mellan kommunen och Region Stockholm

Medlemmar i Pensionärsrådet har deltagit i Vårdcentralspatrullen (samtliga pensionärsorganisationer har deltagit) där man intervjuat verksamhetschefer vid vårdcentraler inom Stockholm stad . Verksamhetschefer i vårt område hade framfört att ”Tryggt mottagande i hemmet” inte alltid fungerar och att samverkan behöver stärkas/utvecklas.

Pensionärsrådet vill lyfta frågan om vikten av samverkan mellan äldreomsorgen och primärvården/slut- och öppenvården samt påtala de brister och farhågor som man ser i samverkan mellan

huvudmännen, utifrån såväl förvaltningens/äldreomsorgens som primärvårdens perspektiv och synpunkter.

Enligt förvaltningen är Tryggt mottagande en väl fungerande insats som uppskattas av de äldre och anhöriga, se § 5.

Ev. samarbete med/skrivelse till Regionstyrelsens pensionärsråd, togs upp.

<https://www.sll.se/politik/politiska-organ/regionsstyrelsen/regionstyrelsens-pensionarsrad/>

Stadsdelsnämnden har fått en remiss angående Regional överenskommelse om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i Stockholms län, som bland handlar om minskat antal frist dagar för utskrivningsklara vid somatisk slutenvården. Remissen kommer upp på stadsdelsnämndens sammanträde den 26 september, berättade Anneli Rydström.

§ 8. Övriga frågor

iPadutbildning

Rådet har efterfrågat utbildning iPad (edokmeetings) och lämnat förslag på utbildningsdatum. Anneli Rydström har fått i uppdrag att undersöka detta och återkomma med svar.

Frågor till nämnden den 16 oktober

Frågor till mötet med nämnden den 16 oktober mejlas till Gunnar Carlsson och tas upp på nästa sammanträde den 18 september.

§ 9. Nästa sammanträde

Nästa möte är den 18 september. Gunnar Carlsson går in som ordförande, då Agneta Sköldstedt har förhinder.

Besök: Agneta Blomkvist, medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS och Charlotta Sahlman, Agnetas efterträdare.

Protokollet justerat via e-post